

О Т Ч Е Т

за изпълнение на „Програма за опазване на околната среда на Община Бяла 2021-2028 г.“ и „Програма за управление на отпадъците на Община Бяла 2021-2028 г.“, през 2023 г.

Във връзка с изискванията на екологичното законодателство, Община Бяла е изготвила „Програма за опазване на околната среда на Община Бяла 2021-2028 г.“ (ПООС 2021-2028 г.) и „Програма за управление на отпадъците на Община Бяла 2021-2028 г.“ (ПУО 2021-2028 г.); приети с Решение № 365 по Протокол № 41/29.12.2021 г. на Общински съвет Бяла.

Съгласно чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околната среда.

Съгласно чл. 52, ал. 9 от Закона за управление на отпадъците, кметът на общината ежегодно внася в Общинския съвет, в срок до 31 март, отчет за изпълнението на програмата за управление на отпадъците през предходната календарна година.

Отчетът е съобразен с принципите и целите, заложи в приетите програми. За ПООС 2021-2028 г., това са:

- **Генерална цел:** поддържане и подобряване качеството на живот на населението в общината чрез осигуряване на здравословна и благоприятна околна среда и запазване на богатото природно наследство чрез устойчиво управление на околната среда.
- *Стратегическа цел 1:* съхраняване на природните ресурси и подобряване на екологичните показатели на територията на общината;
- *Стратегическа цел 2:* подобряване състоянието и развитието на инфраструктурата, свързана с опазване на околната среда;
- *Стратегическа цел 3:* повишаване на институционалния капацитет и обществената ангажираност в опазването на околната среда.

Основните цели, заложи в ПУО 2021-2028 г. са в съответствие с Националния план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г., а именно:

- **Генерална стратегическа цел:** „Население и бизнес на община Бяла, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“

Стратегически цели:

- *Цел 1:* намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- *Цел 2:* увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- *Цел 3:* намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци.

Отчетът е съобразен с големия брой мерки и дейности, определени в плановете за действие към двете програми, чиято функция е да допринесат за изпълнение на заложените генерални и стратегически цели.

1. Управление на отпадъците

1.1. Събиране и транспортиране на твърди битови отпадъци

Процесите, свързани с формиране, събиране, извозване, депониране и друго обезвреждане на отпадъците са в пряка зависимост от развитието и организацията на стопанската дейност, демографските особености на района и от природните условия в населените места. Количеството и съставът на битовите отпадъци зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степента на благоустроеност на населените места;
- Начина на отопление;
- Други фактори;

Основните източници на битови отпадъци в общината са домакинствата, промишлените предприятия, земеделските кооперации, търговските обекти и обществените сгради.

Събирането и транспортирането на битови отпадъци на територията на Община Бяла за отчетната 2023-та година се извършва от Общинско предприятие „Комунални дейности и услуги” – гр. Бяла (ОП КДУ – гр. Бяла). Тези дейности се осъществяват въз основа на утвърдени графици и маршрути за движение и последователност на обслужване на улиците, които при необходимост се актуализират. ОП КДУ също така отговаря и за почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места в общината, предназначени за обществено ползване през отчетната година.

През 2023 г. Община Бяла разполага с общо пет броя специализирани автомобили за събиране на отпадъци, които обслужват населените места, намиращи се на територията ѝ. В системата за организирано събиране и извозване на отпадъците са обхванати строителните граници на всички населени места в общината: гр. Бяла, с. Бистренци, с. Босилковци, с. Ботров, с. Дряновец, с. Копривец, с. Лом Черковна, с. Пейчиново, с. Пет Кладенци, с. Полско Косово и с. Стърмен, както и застроените терени извън строителните граници на населените места.

Таблица 1. Брой жители и процентно съотношение на населението в Община Бяла, обхванато от системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци

<i>Община</i>	<i>Брой жители /НСИ, 2022 г./</i>	<i>Брой населени места в общината</i>	<i>Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на битови отпадъци</i>	<i>% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на битови отпадъци</i>
Бяла	10 221	11	11	100

През 2023 г., събраните отпадъци на територията на Община Бяла се извозват на Регионалното депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака. След пристигане в депото, отпадъците се сепарират за по-нататъшно оползотворяване в зависимост от материала им, а при невъзможност за сепариране се депонират. На територията на Община Бяла функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки (хартия, пластмаса, метал и стъкло). За целта, на територията на всички населени места в общината са разположени общо 227 жълти контейнера за хартия, пластмаса и метал; и 215 зелени контейнера за стъкло. Регионално депо – Бяла от своя страна разполага с инсталация за сепариране на отпадъците,

съоръжения за балиране на разделно събраните отпадъци от жълтите контейнери и инсталация за компостиране на растителните отпадъци.

Строителните отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на Община Бяла, се събират и транспортират разделно до регионалното депо. За целта, общината предоставя контейнери за строителни отпадъци на гражданите срещу такса.

През 2023 г. бяха обслужвани четири съда за разделно събиране на текстилни материали, разположени на обществени места на територията на гр. Бяла. Съдовете са собственост на фирма М-ТЕКС РЕЦИКЛИРАНЕ НА ТЕКСТИЛ ООД и се обслужват от същата въз основа на сключен договор № Д-42/04.03.2022 г. между фирмата и Община Бяла. За периода 01 януари – 31 декември 2023 г. са събрани 5 640 кг. текстилни отпадъци от тези контейнери.

За 2023 г. общото количество на събраните и извозени на Регионално депо за регион Борово (Бяла, обл. Русе) отпадъци от Община Бяла е 4 822.57 т., от които обработени в сепариращата и компостиращата инсталации 2 740.849 т. и депонирани в клетката 2081.721 т.

1.2. Оптимизиране на организацията по събиране и извозване на отпадъците

С цел поддръжка на ефективното изпълнение на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване, през отчетната 2023 г. са закупени и разпределени по населените места в Община Бяла:

- Пластмасови кофи за смет 120 л. – 200 бр.
- Контейнери тип „бобър“ с обем 1,1 м³ – 20 бр.

Съдовете са разпределени по населените места пропорционално на населението, живущо в тях.

1.3. Морфологичен анализ на отпадъците

В съответствие с изискванията на чл. 28а, ал. 1 от *Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци*, от 16 август 2023 г. Община Бяла има изготвен Доклад за морфологичен анализ на твърдите битови отпадъци, образувани на територията на Община Бяла.

Сравнителният анализ на получените резултати за община Бяла и идентични общини (население 3 - 25 000 души), според типичните данни, посочени в Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци от 2019 г., таблица 13, показва следните по-съществени аспекти:

- Делът на отпадъците от хартия и картон е 5,7% и е значително по-малък в сравнение с този в подобни общини (14%).
- Пластмасовите отпадъци (7,9%) също са по-малко в сравнение с този в подобни общини (10,1%).
- Делът на градинските отпадъци (28,7%) е по-голям в сравнение с тези в подобни общини (21,7%).
- Количествата на хранителните отпадъци, отпадъците от текстил, гума, кожа, дървесните, металните и опасните отпадъци на Община Бяла не се отличават съществено от тези на подобни общини.
- Отпадъците от стъкло са 2,8% и са по-малко в сравнение с тези в подобни общини (14%).
- Съществен дял от общите ТБО е ситната фракция под 4 мм (13,9%), която няма как да бъде сравнена с типични данни от Методиката, тъй като няма данни.

Таблица 2. Средногодишен морфологичен състав на образуваните отпадъци от Община Бяла

Морфологична фракция	% съдържание Средна стойност
Храна	20,74
Хартия и картон	5,65
Пластмаса	7,94
Текстилни	2,17
Гума	0,44
Кожа	0,10
Градински	28,70
Дърво	1,95
Стъкло	2,82
Метали	2,10
Инертни > 4 мм	9,62
Опасни	0,61
Други	3,33
Ситна фракция < 4 мм	13,86
<i>Общо</i>	100,00

1.4. Рекултивация на Регионално депо-Бяла

Община Бяла е прекратила експлоатацията на старото общинско депо, посредством осигурено финансиране по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз. През месец май 2021 г., по проект: „Закриване и рекултивация на съществуващо общинско депо за битови отпадъци, имот № 07603.211.664, по КККР на гр. Бяла, общ. Бяла, обл. Русе“ е завършена техническата рекултивация на депото. От тогава насам е в ход изпълнението на биологичната рекултивация на обекта, която е предвидена да продължи 36 месеца. Този срок изтича през месец май 2024 г.

2. Управление на градската зелена система

За отчетната година зелените площи на територията на Община Бяла се поддържат и стопанисват от ОП „Комунални дейности и услуги“. Контролните и координиращите функции се осъществяват от отдел „Общинска собственост“ в Община Бяла.

С решение на Общински съвет Бяла от 27.07.2023 г., Община Бяла кандидатства като водещ партньор в трансграничен проект заедно с румънската Община Гряка по Програма Интеррег VI-A „Румъния – България“ 2021-2027, на име „Зелена инфраструктура Бяла-Гряка за подобряване защитата и опазването на природата и биоразнообразието, включително в градските райони (B-GREEN – Hard)“.

Проектът е с бюджет 1 млн. евро, които ще се поделят между двете общини. Гряка ще направи парк и „зелени стени“, а Бяла ще използва средствата за да облагороди градския си парк. Облагородяването ще се осъществи чрез направата на нови алеи с еко материали, изграждане на дървена сцена, монтиране на съвременна поливна инсталация, засаждане на храсти и цветя и изграждане на мини езерце с лилии. При облагородяването на парка съществуващите дървета ще бъдат запазени.

3. Опазване на диворастящите и лечебните растения

На 15.02.2023 г. беше издадена Заповед № РД-11-56 от Кмета на Община Бяла, с която се забрани продажбата на диворастящи застрашени и защитени растения под ограничителен режим на ползване и бяха определени длъжностни лица, които да упражняват контрол по спазването ѝ. След извършване на проверки около пролетните, официални и църковни празници в периода месец март – месец май от страна на длъжностните лица, не бяха констатирани нарушения на заповедта.

През 2023 г. няма издадени актове и наказателни постановления за нарушения на Закона за лечебните растения. През 2023 г. в Община Бяла не са постъпвали заявления за издаване на разрешителни за бране на лечебни растения.

4. Отпадъчни води

В периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. ПСОВ – Бяла работи с пълния си капацитет – пречиства отпадъчните води от канализационната система на гр. Бяла и гара Бяла, съобразно изискванията на Разрешително за заустване №13140204 от 03.09.2012 г., изменено с Решение №1698 от 27.07.2015 г. на Директора на Басейнова дирекция „Дунавски район”- гр. Плевен. Ежемесечно се извършват лабораторни анализи на проби от пречистената вода, взети от акредитирани лаборатории, включително и РИОСВ като контролиращ орган; които покриват петте основни показателя, заложи в Разрешителното за заустване – неразтворени вещества, БПК, ХПК, общ азот и общ фосфор. На всеки 6 месеца се прави разширен анализ на пречистената вода, съгласно изискванията на Разрешителното.

5. Чистота на въздуха

През 2023 г. контролът по спазване изискванията за опазване чистотата на въздуха на територията на Община Бяла се извършва от отдел Общинска собственост.

През отчетната година, в общината са постъпили два писмени и един устен сигнал за замърсяване на въздуха от страна на граждани и юридически лица. В отговор на сигналите бяха извършени проверки на място, при които не бяха констатирани нарушения. Гражданите и представителите на юридическото лице, към които бяха насочени сигналите бяха предупредени писмено и устно за забраната за изпускане на замърсяващи вещества във въздуха и санкциите при нейното неспазване.

През 2023 г., посредством замяна на твърди и течни горива с природен газ, общината е избегнала отделянето на 1,86 тона вредни емисии, в т. ч. 1.72 тона киселинни оксиди, с което се е подобрило качеството на атмосферния въздух в общината. Тези данни са сформирани на базата на изчисления, а не на директни измервания, тъй като Община Бяла не разполага с техника за измерване чистотата на въздуха на територията си.

ДИМИТЪР СЛАВОВ

/П/

Кмет на Община Бяла

Област Русе